

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani magister Adrianny Banio
pt. **Somatyczne i koordynacyjne uwarunkowania doboru partnerów
w sportowym tańcu towarzyskim.**

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani Adrianny Banio dotyczy- zgodnie ze sformułowanym w pracy problemem naukowym- **„doboru partnerów, poprzez szczegółowe określenie wielkości cech somatycznych i wskaźników morfologicznych oraz poziomu zdolności koordynacyjnych zawodników i zawodniczek tworzących sportowe pary taneczne na najwyższym poziomie zaawansowania.”**

Autorka rozprawy podjęła istotny problem doboru partnerów w sportowym tańcu towarzyskim. Szczegółowo określiła wielkości cech somatycznych i wskaźników morfologicznych oraz ich zdolności koordynacyjnych traktując taniec towarzyski w aspekcie acyklicznej i złożonej dyscypliny, a nie jako forma rozrywki. Analiza dotychczasowych publikacji na temat sportowego tańca towarzyskiego wskazuje na brak doniesień przedstawiających precyzyjne i jednolite kryteria, zestawienia zawodników w pary taneczne. Stąd niezbędne było podjęcie działań w kierunku standaryzacji zasad doboru odpowiednich partnerów.

W odniesieniu do tak zarysowanej problematyki pragnę stwierdzić na wstępie, że temat został w mojej opinii sformułowany prawidłowo i adekwatnie do treści całej rozprawy.

Rola recenzenta nie jest łatwa; mierzę się z nią ilekroć kierowana jest do mnie prośba o opinię na temat przesłanych mi prac. Zdaje sobie sprawę, że konieczne jest zawsze znalezienie równowagi między tym co „mi się wydaje” a tym, co jest obiektywne. Nie jest to zadanie łatwe, zatem w punkcie wyjścia, przystępując do napisania swojego zdania na jakiś temat, zakładam swoją otwartość na dyskusję z autorem podczas publicznej obrony.

Mając na uwadze powyższe sugestie należy przyjąć, że mgr Adrianna Banio podjęła temat oryginalny, ważny poznawczo, cenny i aktualny.

Struktura pracy

Struktura dysertacji jest typowa dla prac z obszaru nauk o kulturze fizycznej. Pierwsza część- teoretyczna ma przybliżyć potencjalnemu czytelnikowi omawiane zagadnienia, ich tło oraz dostępny stan wiedzy na temat, któremu poświęcono pracę, co Autorka tu czyni. Pod względem formalnym przedstawiona do recenzji praca stanowi oprawiony wydruk komputerowy, liczący 131 stron, podzielony na sześć numerowanych rozdziałów zaprezentowanych w klasycznej formie. Uzyskane w badaniach wyniki zamieszczono w 38 tabelach i zilustrowano 43 rycinami. Układ i strukturę pracy należy uznać za poprawny i zawierający rozdziały niezbędne dla rozpraw doktorskich.

Wstęp pracy- część teoretyczna

Doświadczalną część dysertacji Autorka poprzedza rozdziałem wstępnym, omawiając w oparciu o przegląd piśmiennictwa, rzeczowo i w sposób interesujący dla czytelnika zagadnienia związane z tematyką badań. Należy podkreślić fakt, iż w odczuciu czytelnika robi to z wielkim zaangażowaniem i skrupulatnością godną młodego badacza. Wstęp obejmuje charakterystykę dyscypliny, jest napisany poprawnie merytorycznie i wyczerpująco opisuje zagadnienia związane ze sportowym tańcem towarzyskim; dotyczy zarówno genezy, rozwoju jak i specyfiki sportowej.

Założenia badawcze i cel pracy

W tej części dysertacji przedstawiony został cel pracy do realizacji którego postawiono 5 pytań badawczych. Analiza problemu badawczego w oparciu o aktualny stan wiedzy pozwoliła ustalić 3 hipotezy co w mojej opinii jest zaletą ponieważ osobiście uważam, że założenie odpowiednich hipotez wprowadza do pracy badawczej ład i pomaga w opisie wyników. Mam natomiast zastrzeżenia dotyczące formy językowej ponieważ w takiej postaci wyglądają one jak wnioski. Narzędzia

badawcze oparte na różnych metodach zostały dobrane prawidłowo i bardzo dokładnie opisane w tym rozdziale.

Osobiście jestem przekonany, że wyniki tych badań mogą posłużyć trenerom w ich działaniach szkoleniowych, a także pomóc w określeniu predyspozycji poszczególnych zawodniczek do osiągnięcia mistrzostwa sportowego.

Tak postawione pytania i poruszany w pracy problem badawczy wskazuje na oryginalność i wagę podjętego tematu.

Metodologiczne podstawy badań

Jakie są oczekiwania czytelnika, który sam prowadzi badania, od rozdziału „Metodologiczne podstawy badań.” Oczekuje on aby sposób wykonania badań przedstawiony został na tyle jasno, by badania takie można było przeprowadzić, a następnie powtórzyć. Rozdział ten został bardzo szczegółowo rozpisany na 9 stronach rozprawy doktorskiej co świadczy o dużej skrupulatności i dokładności autorki. Materiał badawczy stanowiło 90 tancerzy (45 europejskich par) najwyższej międzynarodowej klasy tanecznej S, trenujących taniec towarzyski na terenie krajów europejskich tj.: Polski, Włoch, Wielkiej Brytanii, Słowacji. Badane kobiety były w wieku od 16 do 38 lat, a mężczyźni od 16 do 39 lat. Staż taneczny tych par wynosił od 6 do 24 lat. Pary trenowały od 5 do 7 dni w tygodniu (ok. 10-28 godzin). Wszyscy zawodnicy tworzyli z badanym partnerem parę o najdłuższym stażu w ich karierze sportowej od 2 do 13 lat. Do analizy badawczej uwzględniono pary, które trenowały styl taneczny standard i kombinację 10 tańców. Z uwagi na charakterystykę materiału badawczego większość obliczeń była oparta o elementy opisu statystycznego oraz statystyki matematycznej w sposób klasyczny. W przypadku badań dotyczących człowieka niezbędne jest posiadanie opinii komisji bioetycznej badań stosownej jednostki nadzorującej projekt co zostało przedstawione w tym rozdziale.

Wyniki badań

Kolejny (4) rozdział poświęcony został zaprezentowaniu rezultatów badań, ich omówienie i dyskusję. Na uwagę zasługuje starannie wykonane omówienie wyników przeprowadzonych badań i odpowiednie interpretacje z dokonanych analiz statystycznych. Całość ułożona jest logicznie, a forma prezentacji jest dość

przejrzysta. Przedstawienie dużej ilości wszystkich wyników badań oraz precyzyjnej ich prezentacji, znacznie ułatwia potencjalnemu czytelnikowi odbiór omawianych problemów i opisanych w tym zjawisk.

Prezentowane w pracy wyniki stanowią kierunek, który należy podjąć w celu prawidłowej próby identyfikacji par do szkolenia w ramach sportowego tańca towarzyskiego. Należy jednak przeprowadzić dalsze badania, które pozwoliłyby na weryfikację uzyskanych wyników.

Poczynione uwagi nie zmieniają jednak wrażenia, że Doktorantka wie co badać i podąża konsekwentnie w całej pracy obraną wcześniej drogą.

Dyskusja

Bardzo szczegółowo przeanalizowane wcześniej wyniki badań własnych w kolejnym rozdziale „Dyskusja” odnosi Doktorantka do wyników innych autorów. Oprócz omówienia zasadniczych zagadnień autorka dotyka różnych zagadnień z zakresu sportowego tańca towarzyskiego, m.in. problemu, konieczności stworzenia optymalnego modelu pary mistrzowskiej (z przeglądu dotychczasowego piśmiennictwa wynika, że model taki nie został stworzony). Rozważa również ważny problem, systemu sędziowania; często taktyka sportowa uzależniona jest od składu sędziowskiego, a to nie sprzyja w rozwijaniu i obiektywności ocen.

Dyskusja na tle prezentowanych wyników innych autorów uwalnia nieco inwencji twórczej i pozwala na pełniejsze rozwinięcie skrzydeł. Stąd też, jakkolwiek nie jest to łatwa do napisania część, jest także bardzo ważna i niezwykle istotna w tego typu pracach. Jest to w mojej opinii newralgiczna część pracy, która wskazuje na dojrzałość i przygotowanie merytoryczne Doktorantki. Ten egzamin Kandydatka na stopień doktora zdała bardzo dobrze przeplatując dyskusję wraz z prezentacją i omówieniem wyników prezentowanych badań w sposób ciągły. Rozdział ten jest przeprowadzony w sposób obszerny i poprawny, zawiera wiele interesujących informacji wyjaśniających uzyskane wyniki i konfrontujących je z badaniami innych autorów. Prowadzenie dyskusji jest ostrożne, jasne i systematyczne. Wskazuje na dobrą umiejętność oceny i interpretacji wyników.

Cały rozdział jest bezpośrednio i merytorycznie związany z zagadnieniami rozprawy co stanowi wg. mnie najlepszą część pracy.

Wnioski

Tej części nie będę szczegółowo omawiał, ponieważ w mojej opinii wnioski są trafne i czytelne odpowiadające na postawione wcześniej pytania badawcze w pracy i mogą być dla praktyków (trenerów) cennymi wskazówkami. Wskazują one, że uzyskane wyniki nie pozostają bez istotnego znaczenia w obszarze analizowanego tematu, będąc silną przesłanką do dalszych badań i analiz w tym zakresie.

Piśmiennictwo

Przedstawiony zbiór piśmienniczy zawiera 179 pozycji w zdecydowanej większości z ostatnich 15 lat, jest dobrze dobrany i wykorzystany w całym tekście pracy.

Uwagi końcowe

Sportowy taniec jest dyscypliną którą można zaliczyć do grupy sportów złożonych koordynacyjnie gdzie szczególną rolę przypisuje się rozwojowi zdolności koordynacyjnych. Niemniej ważne jednak wydaje się także przygotowanie wytrzymałościowe tancerzy co Pani mgr Banio pominęła w swojej pracy. Podstawą indywidualnego treningu sportowego jest bowiem uwzględnienie poziomu przygotowania fizycznego sportowca, jego cech morfo-funkcjonalnych, wieku, stopnia i wzajemnej relacji w rozwoju podstawowych czynników adaptacyjnych, jak również wrodzonych predyspozycji do reagowania na czynniki środowiska wewnętrznego i zewnętrznego w celu wykonania pracy o różnej intensywności. Zatem podstawą tworzenia modelu treningowego w danej dyscyplinie powinno być określenie stopnia i proporcji poziomu głównych składników przygotowania, a przede wszystkim jej czynników podstawowych, w tym wytrzymałości.

Pomimo tej uwagi dysertacja napisana jest czytelnie, a cała koncepcja pracy jest bardzo interesująca, przemyślana i logiczna. Autorka operuje piękną polszczyzną, unikając tzw. slangu naukowego, przez co pracę czyta się lekko, bez konieczności powrotu do wcześniejszych sekwencji.

Spoglądając na całokształt pracy Pani Adrianny Banio należy docenić wkład jaki włożyła w prowadzenie procesu badawczego oraz przygotowanie rozprawy, jednak ważnym aspektem są również wnioski merytorycznie dla praktyki trenerskiej w zakresie treningu tańca sportowego na podstawie osiągniętych przez Niej wyników.

Celem pracy trenerskiej jest m.in. odniesienie sukcesu, jednak dla każdego trenera sukces ma inną miarę. Uważam iż największym (niekoniecznie najważniejszym) sukcesem trenerów jest wykształcenie zawodników walczących o najcenniejsze trofeum jakim jest medal olimpijski, czy medal mistrzostw świata. Taniec sportowy jest bardzo trudny do technicznej oceny ze względu na swój wyjątkowy charakter. Współpraca pomiędzy partnerami, widownia oraz konkurencyjne pary i cała gama potencjalnych rozwiązań danej sytuacji sprawia iż ocena sprowadzająca się do prostego i jasnego wyniku jest niemożliwa, tym bardziej należy docenić próbę podjęcia tego zagadnienia przez Doktorantkę, która w dysertacji za cel nadrzędny obrała poszukiwanie sposobu wypracowania odpowiednich, precyzyjnych i jednolitych kryteriów zestawienia zawodników w pary.

Dokonując oceny pracy, stwierdzam, że została ona przygotowana starannie. Uważna lektura pozwoliła mi na dostrzeżenie tylko kilku błędów językowych, które wymagają poprawek.

Podsumowując stwierdzam, że istnieje konieczność kontynuowania postępowania badawczego w tym zakresie. Jestem przekonany, że Doktorantka jest osobą dobrze przygotowaną pod względem merytorycznym i metodologicznym do sprostania w przyszłości temu wyzwaniu. Mam również nadzieję, że przedstawione uwagi krytyczne, z których większość ma charakter subiektywny, pozwolą choć po części zainspirować do dalszej pracy naukowo-badawczej oraz uczynić ocenianą pracę jeszcze lepszą przed złożeniem jej do druku.

Konkluzja końcowa

W moim przekonaniu praca doktorska Pani Adrianny Banio spełnia wymogi ustawowe pod względem formalnym jak i merytorycznym, co kwalifikuje Ją do nadania stopnia nauk o kulturze fizycznej. Wnoszę zatem do Wysokiej Rady Wydziału Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu o dopuszczenie Pani Adrianny Banio do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wojciech Czarny

